

**ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานประดิษฐ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง งานกระดาษสร้างสรรค์ ๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง งานประดิษฐ์นำรู้
รายวิชา การงานอาชีพ ๑ รหัสวิชา ง ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**

งานประดิษฐ์

งานประดิษฐ์ หมายถึง การนำเศษวัสดุหรือวัสดุต่าง ๆ มาดัดแปลงและประกอบกันให้เกิดประโยชน์ เป็นของเล่น ของใช้ หรือของประดับตกแต่ง ซึ่งงานประดิษฐ์ถือเป็นงานที่เกิดจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ของมนุษย์สร้างหรือประดิษฐ์ขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย หรือเพื่อความสวยงาม หรือประดับตกแต่ง หรือเพื่อประโยชน์ใช้สอย

ลักษณะของงานประดิษฐ์ สามารถแบ่งออกได้ ๒ ประเภท คือ

๑. งานประดิษฐ์ทั่วไป

เป็นงานประดิษฐ์ที่ไม่มีความเป็นมาจากบรรพบุรุษหรือท้องถิ่น กล่าวคือเป็นงานประดิษฐ์ที่บุคคล ทั่วไป สามารถเรียนรู้และนำไปประดิษฐ์ได้โดยอาศัยการศึกษาจากตำรา เช่น ดอกไม้จากเศษวัสดุเหลือใช้ หมวก ตุ๊กตา เครื่องใช้ต่าง ๆ

- งานปั้น
- งานประดิษฐ์ดอกไม้ ต้นไม้ด้วยกระดาษหรือผ้า
- งานประดิษฐ์จากเศษวัสดุหรือวัสดุเหลือใช้
- งานประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ

๒. งานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย

เป็นงานประดิษฐ์ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษหรืองานประดิษฐ์ที่มีเฉพาะในท้องถิ่นนั้น ๆ โดย ส่วนมากจะเป็นการสืบทอดจากผู้ใหญ่ในครอบครัวมาสู่ลูกหลาน งานประดิษฐ์หลายอย่างทำขึ้นเพื่องาน ประเพณีทางวัฒนธรรม เช่น พานพุ่ม มาลัย เครื่องแขวนบายศรี และบางอย่างก็ทำขึ้นเพื่อความสวยงาม สนุกสนาน ภายในครอบครัว เช่น ว่าวไทย รถลาก ตุ๊กตากับบ้านเรือน นอกจากนี้บางชิ้นงานสามารถนำมาใช้ ในด้านการใช้สอยได้ เช่น กรอบรูป โคมไฟ ภาพวาด งานแกะสลัก

- งานประดิษฐ์ด้วยดอกไม้สด
- งานประดิษฐ์ด้วยใบตอง
- งานแกะสลักพืชผักและผลไม้
- งานจักสาน

ประเภทของงานประดิษฐ์ตามโอกาสใช้สอย

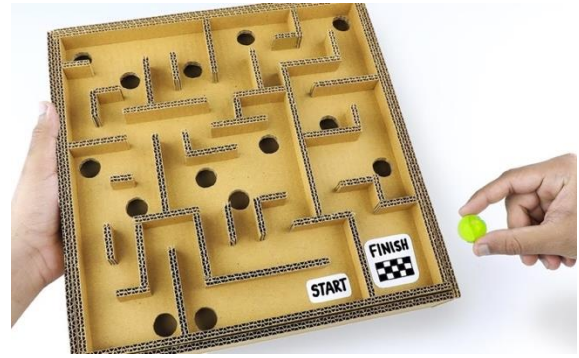
งานประดิษฐ์ต่าง ๆ เราสามารถเลือกชิ้นงานประดิษฐ์ได้ตามประโยชน์ หรือความต้องการใช้สอยใน โอกาสต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของงานประดิษฐ์ตามโอกาสใช้สอยดังนี้

๑. ประเภทงานประดิษฐ์ของเล่น งานประดิษฐ์ของเล่นส่วนใหญ่ จะเป็นการเรียนรู้และฝึกฝนจากรุ่นสู่ รุ่นในครอบครัว และมีการแพร่กระจายจากเพื่อนมาสู่เพื่อน เช่น การประดิษฐ์ตุ๊กตา ว่าว และรถลาก

ภาพที่ ๑ ไม้มายากล

ที่มา : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) (n.d.)

ภาพที่ ๒ Mable Maze

ที่มา : East Renfrewshire Council (n.d.)

๒. ประเภทเครื่องใช้ งานประดิษฐ์เครื่องใช้ เป็นชิ้นงานที่ทำขึ้นเพื่อความสะดวกสบายและเป็นเครื่อง
ทุนแรงในการดำเนินชีวิต หรือประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน เช่น เสื้อผ้า แจกกัน หมวก ตะกร้า กระดาษ
และเชง

ภาพที่ ๓ กล่องดินสอ

ที่มา : Saraphi.co (2019)

ภาพที่ ๔ Willow Wicker from Kashmir

ที่มา : Direct Create Community Council (2016)

๓. ประเภทเครื่องตกแต่ง งานประดิษฐ์ตกแต่ง ทำขึ้นเพื่อความสวยงามและเป็นสิ่งประดิษฐ์ใช้กับ
บ้านเรือน นอกจากนี้บางชิ้นงานสามารถนำมาใช้ในด้านการใช้สอยได้ เช่น กรอบรูป โคมไฟ ภาพวาด งาน
แกะสลัก

ภาพที่ ๕ ไม้แกะสลัก

ที่มา : Thai Ticket Major (2022)

ภาพที่ ๖ โคมไฟเชือก

ที่มา : Homedeedee (2019)

๔. ประเภทเครื่องใช้ในพิธี ทำขึ้นเพื่อใช้ในพิธีทางศาสนา ในช่วงโอกาสต่าง ๆ และงานประเพณีสำคัญ เช่น งานลอยกระทง งานวันเข้าพรรษา ออกพรรษา งานศพ งานประดิษฐ์เครื่องใช้ เช่น พานพุ่ม มาลัยบายศรี การจัดดอกไม้ในงานศพ

ภาพที่ ๗ พานบายศรี
ที่มา : MeeDee DIY (n.d.)

ภาพที่ ๘ พาน
ที่มา : Uptoyou Flower (n.d.)

ประโยชน์ของงานประดิษฐ์

๑. ฝึกให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างผลงานให้มีรูปร่างแปลกใหม่และพัฒนางานประดิษฐ์เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้เพิ่มมากขึ้น สามารถนำวัสดุที่มีในท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
๒. ฝึกให้รู้จักการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน การปฏิบัติเป็นการสร้างระเบียบวินัยให้ตนเอง และมีนิสัยรักในงานประดิษฐ์
๓. ให้นักเรียนรู้จักใช้และดูแลรักษาเครื่องมืออย่างถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทของงานประดิษฐ์
๔. ฝึกการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข ในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
๕. ฝึกให้นักเรียนรู้จักประหยัด สามารถนำสิ่งของที่เหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนมากนัก
๖. เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้มีการสืบทอดและพัฒนาต่อไปจากภูมิปัญญาเดิมสู่การเรียนรู้ที่มากขึ้นและเป็นผลงานของคนไทย
๗. สามารถเพิ่มพูนรายได้ให้กับผู้ประดิษฐ์ โดยการนำออกไปจำหน่ายในโอกาสต่าง ๆ และสร้างเป็นอาชีพได้ในอนาคต
๘. เกิดความภาคภูมิใจในชิ้นงานของตนเอง ทำให้ผู้อื่นยอมรับในความสามารถของตนเองในระดับหนึ่ง

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในงานประดิษฐ์

๑. สิ่ง que คิดประดิษฐ์นั้น ต้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
๒. สิ่ง que คิดประดิษฐ์นั้นต้องไม่ยากเกินความสามารถของผู้ประดิษฐ์

๓. สิ่งที่คุณคิดว่าประตึษฐ์นั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ยำน้อย โดยพยายามเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น หาง่าย หรือเป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาดัดแปลงให้เกิดประโยชน์

๔. สิ่งที่คุณคิดว่าประตึษฐ์นั้น จะต้องมีความคงทนแข็งแรง และใช้งานได้นาน เพื่อให้คุ้มกับการลงทุนและเวลาที่เสียไปในการทำงาน

๕. ในงานประตึษฐ์นั้นต้องเลือก ใช้และดูแลรักษาอุปกรณ์ด้วยความระมัดระวัง เพื่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

หลักการท้งานประตึษฐ์

ในการทำงานประตึษฐ์เพื่อให้ได้ผลงานตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ควรยึดหลักในการทำงานประตึษฐ์ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษารายละเอียดของงานที่จะนำมาประตึษฐ์ให้เข้าใจ คั่นคว้าความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบต่างๆ ของงานและเลือกทำสิ่งประตึษฐ์ให้เหมาะสมตามความรู้ ความสามารถของตนเอง และเป็นสิ่งที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

๒. วางแผนการทำงาน กำหนดขั้นตอนการทำงานให้สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา แรงงาน ค่าใช้จ่ย่าย และออกแบบรายละเอียดวิธีการประตึษฐ์ไว้ให้ครบถ้วน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

๓. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการท้งานประตึษฐ์ไว้ให้ครบถ้วนและใช้ให้เหมาะสมกับการที่ออกแบบไว้ โดยทั่วไปการเลือกวัสดุมาใช้ในงานประตึษฐ์ นิยมเลือกใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือวัสดุที่มีอยู่ภายในบ้านซึ่งหาง่าย มีราคาถูก

๔. ลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ ขณะที่ทำการประตึษฐ์ เมื่อเกิดปัญหาไม่ควรท้อถอย ควรปรึกษาครูหรือผู้ที่มีความสามารถ และควรพยายามตั้งใจปฏิบัติงานต่อไปจนกว่าจะสำเร็จ

แหล่งอ้างอิง

คู่มือครูและแผนการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

บันทึกทำยคาบ/สิ่งที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....